

PEEÄSSÄ TÄNÄÄN

Parhaan Elämän Edelläkävijä
Savossa

JUURET JA SYDÄN SYVÄLLÄ POHJOIS- SAVOSSA

Osuustoiminnan juuret ulottuvat Pohjois-Savossa aina vuoteen 1903. Meillä on juuret syvällä Pohjois-Savossa, jotka ulottuvat aina 120 vuoden päähän.

Yritysmuotomme ja tehtävämme velvoittaa meitä tuottamaan palveluita ja etuja asiakasomistajillemme. Koska asiakasomistajat ovat meidän ainoita omistajia, olemme rahan käytöstä vastuussa asiakasomistajillemme.

Omalla työllämme pyrimme rakentamaan jäsentemme ja koko Pohjois-Savon hyvinvointia. Paikallisuus ja maakuntamme kehittyminen on meille tärkeä asia. Päätöksenteko on lähellä asiakasomistajan arkea.

OSUUSTOIMINTA

- Tarkoittaa osuuskunnan muodossa tapahtuvaa taloudellista yhteistoimintaa.
- Tarkoituksena on edistää osuustoimintaan osallistuvien toimeentuloa tai elinkeinon harjoittamista
- Suurimpia osuustoiminnan harjoittajia Suomessa ovat osuuspankit ja osuuskaupat
- PeeÄssä on yli 130 000 asiakasomistajan omistama palvelualan yritys Pohjois-Savossa
- Tehtävämme on tuottaa kilpailukykyisiä etuja ja palveluja asiakasomistajille
- Omalla työllämme kehitämme jäseniemme ja koko Pohjois-Savon hyvinvointia
- Olemme kehittyvä ja yksi maakunnan suurimmista yrityksistä

*PeeÄssän vanhin juuri ulottuu yli 120 vuoden taakse.
Kuvassa ensimmäinen kauppa Lapinlahdella vuodelta 1903.*

ASIAKKAIDEN OMISTAMA PALVELUALAN YRITYS POHJOIS-SAVOSSA

130 371

asiakasomistajaa

90,4 %

Pohjois-savolaisista kotitalouksista asiakasomistajia

56,6 %

päivittäistavarakaupan markkinaosuus

102 milj. €

rahallista hyötyä jäsenille

2 120

työntekijää

757,7 m€

liikevaihto

101

toimipaikkaa

96 %

jätteiden kierrätysaste

ARVOT JA LUPAUKSET

- Asiakasomistajan hyöty on kaiken toimintamme keskiössä
- Teemme yhteistä hyvää pohjoissavolaisille
- Huolehdimme henkilöstöstä
- Avoimuus ja läpinäkyvyys ovat vahvasti osana kulttuuriamme
- Toimimme vastuullisesti ja kannattavasti kaikissa olosuhteissa
- Tuloksellisuutemme syntyy osaavan ja innostuneen henkilöstön sekä kustannustehokkuuden kautta
- Olemme edelläkävijöitä ja kokeilemme rohkeasti, emmekä pelkää virheitä
- Opimme parhailta ja kehitymme jatkuvasti

#tunteella

#toimeliaas

#ylpeäs ti

#yhdessä

ti

SINÄ PIDÄT POHJOIS-SAVON LEIVÄSSÄ

Lähes

200

paikallista
tavarantoimittajaa

Lähes

2 000

Paikallista tuotetta
myynnissä

Ostimme viime vuonna

49,9

milj.€
tuotteita paikallisilta
tavarantoimittajilta

Ostimme viime vuonna

61,3

milj.€
palveluita paikallisilta
palvelutuottajilta

Investoimme

42,3

milj.€
euroa palveluiden
parantamiseksi

Maksoimme viime
vuonna

97,5

veroja
milj.€

TIÄLTÄ PÄIN KONSEPTI

- Yhteinen brändi, yhteinen tarina
- Jokaisessa PeeÄssän myymälässä ja ravintolassa
- Tiältä päin ilta paikallisille toimittajille
- Tiältä päin päivät Prismoissa

OSUUSTOIMINNAN YTIMESSÄ ON VASTUULLISUUS

Osuustoiminta on liiketoimintaa, jossa korostuvat rinnakkain taloudellinen kannattavuus sekä yhteiskunnallinen vastuu. Yritysmuotomme ytimessä on vastuullisuuden eri osa-alueet, joita elämme joka päivä todeksi. Arvot ohjaavat vahvasti toimintaamme ja ne toimivat ohjenuorina myös vastuullisuuden osalta.

Osuustoiminnallisen yritysmuodon ansiosta liiketoiminnassa kiertävä raha hyödyttää asiakasomistajia ja varmistaa näin **alueellisen hyvinvoinnin** ja elinvoimaisuuden. Toiminnan tuotto investoidaan aina tavalla tai toisella omistajiemme eli asiakasomistajien eduksi. Tuloksellamme kehitämme palveluita ja uusimme toimipaikkoja. Mikäli emme tarvitse rahaa investointeihin ylijäämä käytetään asiakasomistajille erilaisina etuina, kuten erikseen päätettävä ylijäämänpalautus.

Yhdessä **sidosryhmiemme**, niin tavarantoimittajien kuin asiakasomistajiemme kanssa teemme parempaa paikkaa elää. Suurena toimijana meillä on suuri vastuu siitä, millaisen nykyhetken luomme ja millaisen perinnön jätämme jälkeemme. Meille on tärkeää luoda toiminnallamme hyvinvointia ja elinvoimaa maakuntaamme osallistaen työhön sidosryhmiämme ja asiakasomistajiamme.

Siksi meidän on nähtävä pidemmälle ja vastuullisuusohjelmamme ulottuukin vuoteen 2030.

TEHDÄÄN YHDESSÄ SAVOSTA PAREMPI PAIKKA ELÄÄ

- Vastuullisuus on osa joka päiväistä toimintaamme. Meillä PeeÄssä vastuullisuus tarkoittaa arjen pieniä ja suuria tekoja ihmisten, maakunnan ja ympäristön hyväksi.
- PeeÄssänä olemme sitoutuneet ryhmän yhteiseen vastuullisuusohjelmaan.
- Koska haluamme olla myös vastuullisuuden osalta edelläkävijöitä alueellamme, S-ryhmän vastuullisuusohjelmamme lisäksi painotamme teoissamme toimialueemme ihmisille tärkeitä osa-alueita. Näitä, alueellisesti tärkeäksi koettuja osa-alueita ovat:
 - *Paikallinen yhteistyö ja hyvinvoinnin tukeminen*
 - *Kotimaisten tuotteiden osuus valikoimasta*
 - *Henkilöstön hyvinvointi ja tasa-arvo*

KOTIMAISUUDELLA VAHVA ROOLI VALIKOIMISSA

- Myymästämme ruoasta lähes **80 prosenttia** on valmistettu kotimaassa ja tavoitteenamme on pitää taso yhtä korkeana myös jatkossa.

**Onko sinulla S-mobiili?
Paljonko on sinun ruokaostostesi
kotimaisuus aste?**

S-RYHMÄN VASTUULLISUUS 2030

VASTUULLISUUDEN EDELLÄKÄVIJÄ

TEEMME YHDESSÄ PAREMMAN PAIKAN ELÄÄ

KOHTI KESTÄVÄN KULUTTAMISEN UUTTA NORMAALIA – YHDESSÄ ASKEL KERRALLAAN

Vastuullisuuden, terveellisyys ja hyvinvoinnin edistäminen
Planetaarisen ruokavalion edistäminen
– 65% kasvipohjaista
Kotimaisuuden edistäminen
– 80% kotimaisia elintarvikkeita
Kohti hiilineutraalia liikkumista

KOHTI KESTÄVÄÄ KASVUA – LUONNONVAROJA KUNNIOITTAEN

Net Zero 2050
Hiilinegatiivinen 2025
Kohti kiertotaloutta
Luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen

KOHTI YHDENVERTAISTA MAAILMAA – ERIARVOISUUTTA POISTAEN

Yhteinen, syrjimätön ja monimuotoinen S-ryhmä
Ihmisoikeuksien edistäminen
Avoimuuden lisääminen – tuotteiden alkuperä ja vastuullisuustiedot näkyviin
Elintarvikkeiden pääraaka-aineet vastuullisuusvarmennuksen piiriin
Osallistavan yhteiskunnan vahvistaminen

**OLEMME ASIAKASTA VARTEN
KANNAMME VASTUUTA IHMISISTÄ
JA YMPÄRISTÖSTÄ**

**UUDISTAMME JATKUVASTI TOIMINTAAMME
TOIMIMME TULOKSELLISESTI**

VIHERPESUDIREKTIIVI

- Täydentää kuluttajasuojadirektiiviä ja asettaa tarkemmat vaatimukset koskien markkinointia ja viestintää
- Koskee ympäristövaihteluita, jotka on esitetty ympäristömerkissä tai tekstimuodossa
- Ympäristövaihteet varmennettava ennen julkaisemista.
- Käsittely kesken

VIHREÄN SIIRTÄMÄN KULUTTAJANSUOJADIREKTIIVI

- Kuluttajille mahdollisuus tehdä tietoon perustuvia ostopäätöksiä ja siten edistää kestävämpää kulutusta.
- Sisältää esim. 10 uutta kaupallista menettelyä, joita on pidettävä aina kaupallisesti sopimattomina (kuluttajien harhaanjohtaminen).
- Hyväksytty, implementoidaan kansallisesti viimeistään 2026

FIT FOR 55 – ENERGIA- JA ILMASTOPAKETTI

- Energia- ja ilmastopolitiikan viitekehysten päivitys vastaamaan uutta päästötavoitetta (-55 % 2030 mennessä)
- Repower EU
- Implementointi n. 25-27

KESTÄVYYSRAPORTOINTIDIREKTIIVI

- Pakollinen kestävyystiedon raportointi
- S-ryhmässä koskee myös alueosuuskauppoja
- Pakollinen varmennus ja Suomessa implementoidaan mm. kirjanpitolakiin
- Nykyisen raportointitiedon syvyys ei riitä vastaamaan uuden direktiivin vaatimuksia
- Koskee S-ryhmää: tilinpäätösvoiton 2025 tiedoista v 2026, S-Pankkia vuotta aiemmin.

KESTÄVÄ RUOKAJÄRJESTELMÄ -ALOITE

- Elintarvikkeiden kestävyysmerkinnät
- Elintarvikkeiden kestävien julkisten hankintojen vähimmäisvaatimukset
- Esitys siirretty eteenpäin

JÄTEPUITEDIREKTIIVIN PÄIVITYS

- Jäsenvaltioiden olisi vähennettävä 31.12.2030 mennessä
- 10 % elintarvikkejätteen syntymistä elintarviketeollisuudessa
- 30 % elintarvikkejätteen syntymistä henkilöä kohden yhteisesti ruoan vähittäisjakelussa ja muussa jakelussa, ravintoloissa ja ruokapalveluissa sekä kotitalouksissa.
- Saastuttaja maksaa –periaate tekstiileissä: otetaan käyttöön tekstiilien laajennettu tuottajavastuu.
- Esitys annettu 7/2023

PAKKAUS- JA PAKKAUSJÄTEKÄSITELÄ

- Koskee pakkausjätteen määrän vähentämistä, uudelleenkäytön ja kierrätyksen edistämistä.
- Suomen kierrätys/panttijärjestelmän kannalta haastava
- Neuvottelutulokset saavutettu, soveltaminen 2026

PAKKOTYÖREGULAATIO

- Tuontikielto tuotteille joiden valmistukseen liittyy pakkotyötä
- Esitys hyväksytään lopullisesti 2024, koskee S-ryhmää 2027/2028

EU TAKSONOMIA

- Kestävyysluokittelu, joka määrittelee yrityksen toimintojen kestävyttä taloudellisten erien osalta
- Astunut voimaan, komissio antaa tarkennuksia asteittain

KESTÄVÄN SUUNNITTELUN DIREKTIIVI

- Ecodesign-direktiivi laajenee kattamaan useampia tuoteryhmiä
- Digitaalinen tuotetietopassi: akut, renkaat, tekstiilit ja jalkineet
- Vaatimuksia tuotteiden korjattavuudesta, kierrätettävyydestä, materiaaleista
- Konkreettisia lisäesityksiä annetaan vaiheittain
- Myymättömiä kuluttajatuotteita koskeva hävityskielto ja tietojenantovaatimukset
- Hyväksytty, implementoidaan

METSÄKATOASETUS

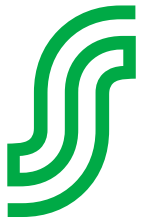
- Pyritään ehkäisemään metsäkato aiheuttavien tuotteiden pääsyä EU-markkinoille (soija, palmuöljy, kahvi, kaakao, nautakarja, puu, huonekalut, suklaa))
- Maahantuojalle huolellisuusvelvoite tuntea ketjun metsäkatovaikutukset
- Astui voimaan 2023 touko-kesäkuussa, säännöksiä todennäköisesti sovellettava 30.12.2025 eteenpäin

HUOLELLISUUSVELVOITEDIREKTIIVI

- Direktiivi yritysten kestävästä toiminnasta koskevasta huolellisuusvelvoitteesta
- Huolellisuusvelvoite koskee sekä ympäristö- että ihmisoikeusasioita
- Koskee koko toimitusketjua
- Sisältää vahingon korvausvastuun
- Hyväksytty, tulee todennäköisesti koskemaan S-ryhmää 27

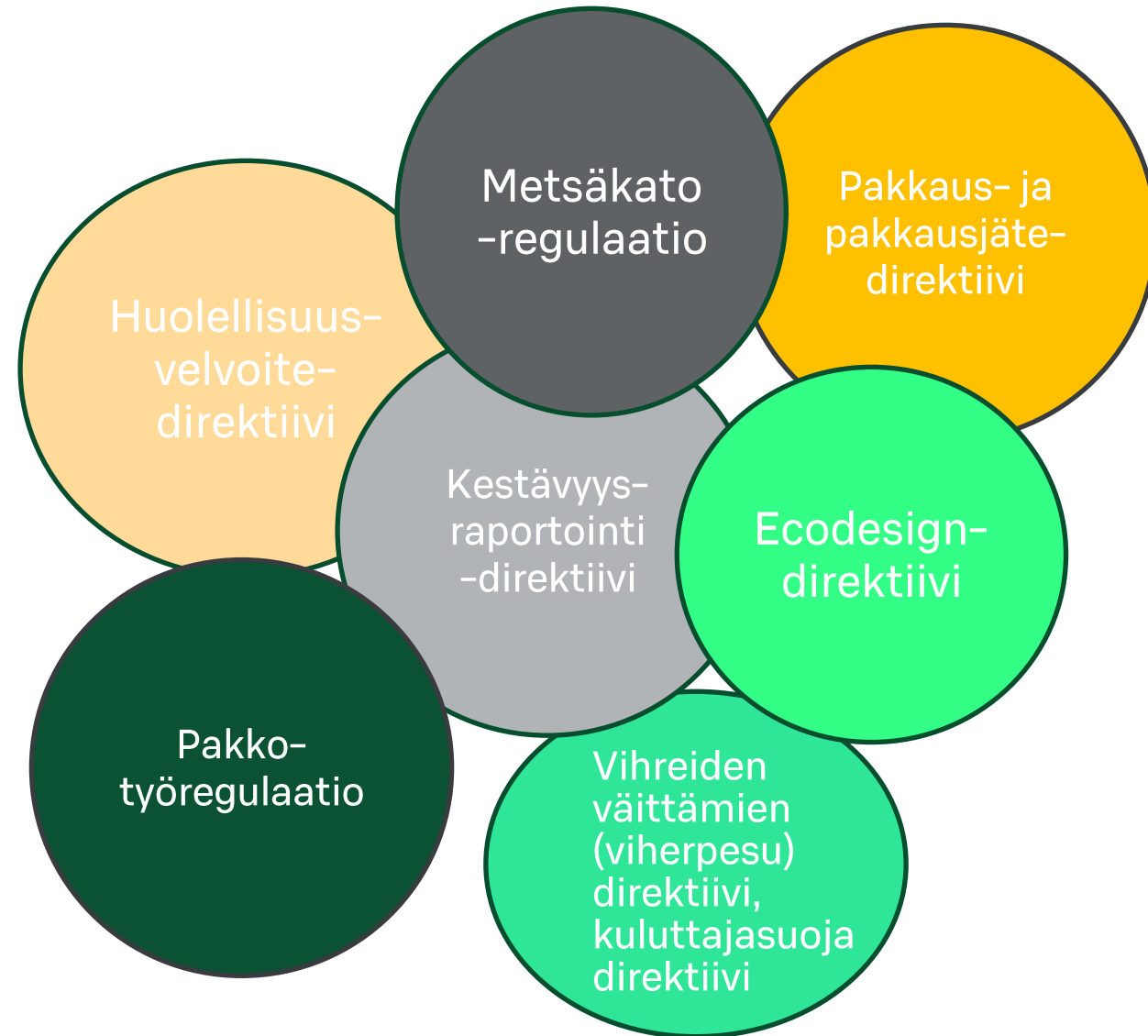
ESTEETTÖMYYSKÄSITELÄ

- Viranomaiset ja yksityinen sektori veloitettuja tekemään tietyt tuotteet ja palvelut esteettömiksi (esim verkkokauppa, kuluttajapankkipalvelut).
- Kansallisesti lainsäädäntö voimassa, soveltaminen alkaa 6/25.

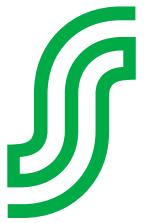
Vastuullisuuden sääntely laajenee – yhteistyö hankintaketjussa tiivistyy

- Vastuullisuuden sääntely laajenee uusilla alueille ja tulee koskemaan laajempaa joukkoa yrityksiä.
- Sääntelyn laajentuminen tulee muuttamaan vastuullisuustyön tekemisen edellytyksiä
- Lainsäädännön vaatimusten täyttäminen korostuu ja tulee vaatimaan lisää resursseja.
- Yrityksiltä vaaditaan lisää dataa koko hankintaketjun osalta tuotteisiin ja palveluihin liittyen.
- Tieto pitää saada kulkemaan tuotteen mukana raaka-ainetuotannosta lähtien hankintaketjun läpi.
- Tuotteen alkuperämaa ja -alue, tuotantolaitoksen työolosuhteet, sosiaalisen vastuun auditointiraportti, hiilikertoimet, ympäristövaikutukset

Hankinta

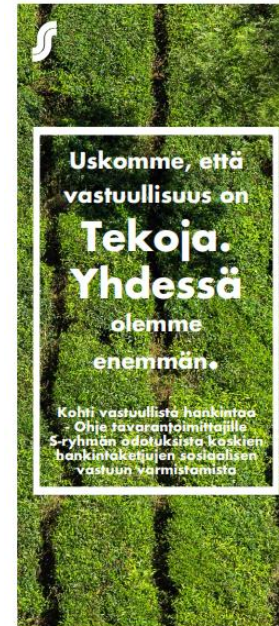

Vastuullisuus hankinnoissa

1. Sopimusvaatimukset

2. Linjaukset

3. Yhteistyö ja hankkeet

S-ryhmän vastuullisen hankinnan vaatimukset

S-ryhmän hankintasopimuksessa on määritelty toimitusketjua koskevat sosiaalisen vastuun vaatimukset. Edellytämme tavarantoimittajilta:

- 1 Amfori BSCI* -n periaatteisiin (tai vastaaviin) sitoutumista
- 2 Isearviointiin toteuttamista:
 - arvioi yrityksesi toimintatapa ja millaisia vaikutuksia sillä on ihmisoikeuksien toteutumiseen omassa tuotannossa ja alihankintaketjuissa
 - arvioi, kuinka hyvin yrityksesi tuntee alihankintaketjujen toimijat ja miten yrityksesi ennaltaehkäisee haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia (esim. pakkotyö, puutteellinen työsuojelu, työturvallisuus, työajat, elämiseen riittävä palkka)
- 3 Riskimaassa sijaitsevan tuotantopaikan auditointia, mikäli tuote tai sen raaka-aine valmistetaan riskimaassa

*The Business Social Compliance Initiative

1

Sitoudu amfori BSCI:n eettisiin toimintaperiaatteisiin

S-ryhmän hankintasopimuksessa toimittajat sitoutuvat amfori BSCI:n eettisiin toimintaperiaatteisiin ja samalla edellytämme, että periaatteet jalkautetaan hankintaketjussa alaspäin.

Jalkautaminen alihankintaketjuihin:

Liitä toimintaperiaatteet osaksi omien tavarantoimittajiesi hankintasopimuksia tai tilausheitoja. Esimerkiksi amfori BSCI:n eettiset toimintaperiaatteet voidaan liittää sellaisenaan osaksi sopimus pohjaa.

AMFORI BSCI:N TOIMINTAPERIAATTEET:

- Järjestäytyminen ja neuvottelualue
- Syyntakielto
- Oikeudenmukainen korvaus
- Kohtuulliset työajat
- Työterveys ja -turvallisuus
- Lapsityö kielto
- Nuorten työntekijöiden erityinen suojelu
- Epävakaiden työsuhteiden kielto
- Pakkotyön kielto
- Ympäristönsuojelu
- Eettinen liiketoiminta

2

Tunnista ihmisoikeusriskit - itsearviointi

Riskit liittyvät usein:

- Valmistusmaahan tai raaka-aineen alkuperämaahan
- Tuoteryhmään
- Puutteellisiin vastuullisuuden seurantaikäytäntöihin
- Puutteelliseen jäljitettävyyteen tuotteen valmistuksessa ja hankintaketjussa

Ota selvää:

- Missä tuotteet valmistetaan ja mistä raaka-aineet hankitaan?
- Sijaitseeko jokin tuotannon vaihe korkean riskin maassa?
- Onko tuotantopaikkoja auditoitu sosiaalisen vastuun osalta?
- Millainen toimitusketju tuotteella on?
- Ulottuuko jäljitettävyys ja sopimukset raaka-ainetuotantoon saakka?

Pyydä auditointiraportit nähtäväksi ja arvioi tuloksia sekä mahdollisia kehittämistarpeita. Vaikka auditointiin yhteydessä havaittaisiin poikkeamia, tavarantoimittajuuksidetta ei pidä yksioikeisesti läsnä perusteella katkaista, vaan pyrkii tukemaan ja seuraamaan toimittajan korjauksia toimenpiteillä.

3

Edellytä tuotantopaikan auditointia

- Jos tuote tai sen raaka-aine on tuotettu riskimaassa**
- Auditointivaihtoehtoja on useita. S-ryhmä hyväksyy seuraavat järjestelmät sosiaalisen vastuun varmentamiseksi:

- Amfori BSCI (Business Social Compliance Initiative) semi-announced audit
- SA8000
- SMETA (Sedex Members Ethical Trading Audit) semi-announced audit, 4-pillar (2-pillar accepted as initial audit)
- FLA (Fair Labour Association)
- FWF (Fair Wear Foundation)
- ICTI (International Council of Toy Industries)
- WRAP (Worldwide Responsible Accredited Production)
- RBA (Responsible Business Alliance)
- SIZA (Sustainability Initiative of South Africa),
- GLOBALG.A.P. GRASP
- Rainforest Alliance
- Fairtrade
- UTZ

- Auditointi tulee aina olla kolmannen osapuolen suorittama. Kustannuksiin vaikuttavat mm. tehtaan koko, maa ja auditointijärjestelmä. Tavallisesti tehdasauditointi maksaa noin 500–2500 euroa.
- Kesto ja työntekijöiden haastattelujen määrä riippuu tehtaan koosta (1,5 – 5 pvä)
- Auditointiin voimassaoloaika riippuu tuloksesta: esimerkiksi BSCI:n A ja B -auditointitulon on voimassa kaksi vuotta, kun taas C, D tai E -auditointitulon on voimassa vuoden, jonka aikana on tehtävä uusinta-auditointi.

Apuja & työkaluja:

• Tietopaketti sosiaalisesta vastuusta: <https://tem.fi/en/key-guidelines-on-csr>

• ** Riskimaaluoitukset. Amfori BSCI:n riskimaaluoitukset osoitteesta <https://s-ryhma.fi/yrityksille/tavarantoimittajille/odotuksemme-ja-yhteystietomme>

• Yrityksien omat alihankintoja koskevat itsearviointilomakkeet, johon on sisällytetty sosiaalisen vastuun kysymyksiä (SAQ)

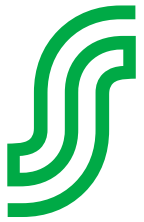
• Valmiit tietokannat kuten Sedex (www.sedexglobal.com) ja amfori BSCI (<https://www.amfori.org/>)

• Erilaisten järjestöjen raportit (esim. ILO, Finwatch, Human Rights Watch)

• Tavarantoimittajien omat tehdasvierailut

RISKIMAAT

S-ryhmän hankintaa ohjaavia periaatteita ja linjauksia

Eettiset periaatteet => yhteistyökumppaneiden reilu ja tasapuolinen kohtelu

Ihmisoikeusperiaatteet => ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja huolellisuusvelvoite

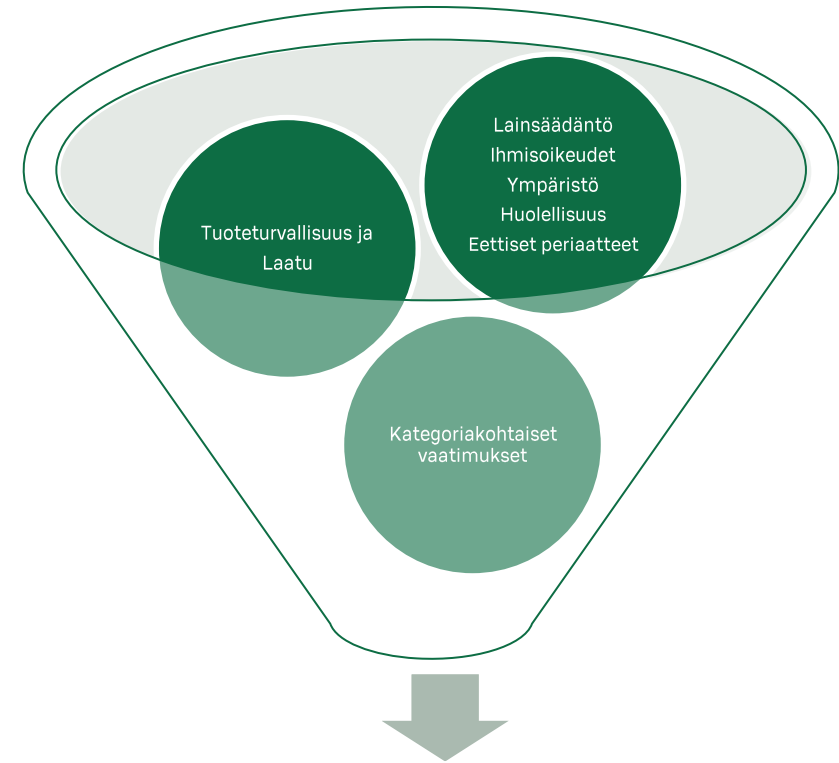
Metsäkatolinjaus (palmuöljy, soija, kahvi, kaakao, tee, puu- ja paperi, naudanliha) => sertifiointivaatimuksia ja aluerajauksia

Puuvillalinjaus => sertifiointivaatimuksia ja aluerajauksia

Pakkauslinjaus => materiaalit, kierrätettävyys, kierrätysmateriaalien käyttö

Eläinten hyvinvointilinjaus => eläinperäisten tuotteiden tuotantoon liittyvät vaatimukset

Kalalinjaus => Ei punaisen listan kaloja ja äyriäisiä

Toiminnan aikainen seuranta, keskustelut, auditoinnit

Pohdinnassa ja työn alla: kemikaalilinjaus, "poissulkemisperiaatteet"

Eri "putki", eri vaikuttaminen

ALKUTUOTTAJA

TUOTTAJA OSUUSKUNTA

TEOLLISUUS

SOK neuvottelee ja sopii

INEX

MYYMÄLÄ

PAIKALLINEN TOIMITTAJA

PeeÄssä neuvottelee, sopii, ohjaa,
opastaa, neuvvoo, auttaa...

INEX?

PAIKALLINEN TOIMITTAJA

YKSI MYYMÄLÄ

MONTA MYYMÄLÄÄ

KOKO OSUUSKAUPPA

MONTA OSUUSKAUPPAA

VALTAKUNNAN JAKELU

COOP VALIKOIMA

**V
O
L
Y
M
I**

**JOKAISEN TOIMIJAN ARVOKETJUSSA PITÄÄ
HUOLEHTIA:**

KUSTANNUSTEHOKKUUDESTAAN

SUORITUSKYVYSTÄÄN

TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ/INNOVOINNISTA

ELINTARVIKE BUSINESS ON VOLYYMIKAUPPAA, KAIKILLE TOIMIJOILLE

KULUTUKSEN VALTATRENDIT TOP3

YKSILÖLLISYYS

HELPPOUS

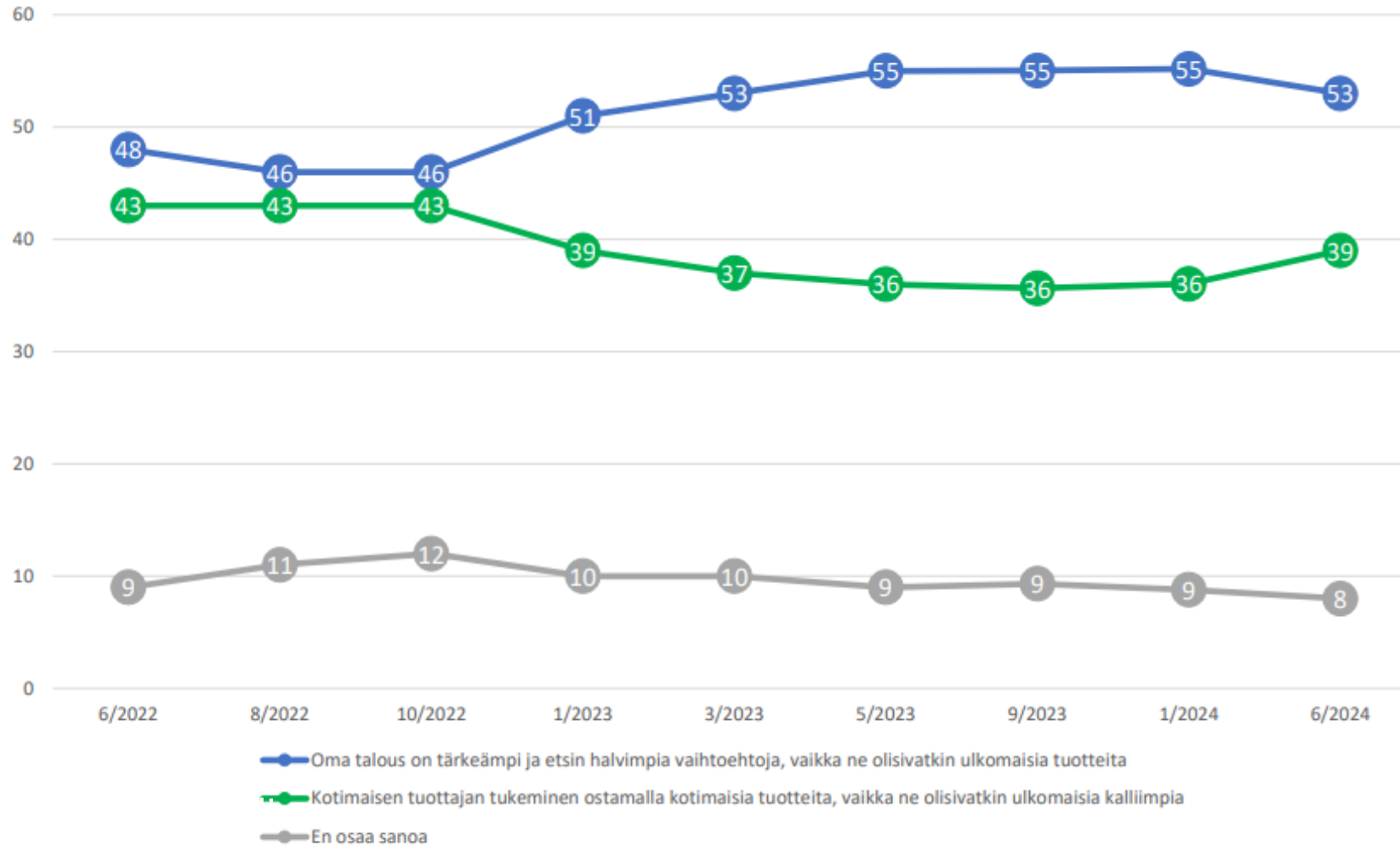
HINTA

”kaupan tehtävä on
tarjota, asiakkaan
tehtävä on valita”

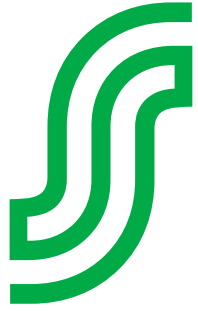

Oman talouden suosiminen suhteessa kotimaisuuden suosimiseen

Oma talous vai kotimaisten tuottajien tukeminen

Jos ruoan hinta nousee niin paljon, että se vaikuttaa ostokäyttäytymiseesi, niin kumpi sinulle on tärkeämpää?

KIITOS